

AINEVALDKOND KUNSTIÕPETUS

1. Kunstipädevus

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab oma loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle; oskab kujundada oma arvamust ning väljendada oma emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb kunstide individuaal- ja koostööprojektides ning hindab lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib kultuurinähtusi ning oskab kriitilis-loominguliselt hinnata massi- ja süvakultuuri;
- 5) väärtustab, hoiab ning arendab Eesti kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust, otsib kultuurinähtuste seoseid teaduse, tehnoloogia ja majandusega nii minevikus kui ka tänapäeval.

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõigis põhikooli-

2. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu.

Väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumitsemine ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult

ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

3. Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa.

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.
2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.
3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:
  - 1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
  - 2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
  - 3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
  - 4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
  - 5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
  - 6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.
4. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid.

4. Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam. Teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguilist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvat tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

KUNSTIÕPETUSE AINEKAVA I KOOLIASTE

1.KLASS 70 tundi

Õpitulemused

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumis.
- 5) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 6) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

Kujutamine ja väljendamine

Inimese kujutamine omal viisil temaatilistes töödes. Esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine kujutluse ja fantaasia järgi, oma elamuse edestamine.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Meeleolu väljendamine värvidega. Värvidest uute toonide segamine. Peamiste tegelaste ja objektide esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Sisult ja vormilt sobiva tausta andmine kujutatavale.

Korrapärane rütm, ribaornament.

Disain

Lihtsamate esemete kujundamine. Loodus- ja tehiskeskkonna seos inimese tegevusega.

Kunstivestlused

Oma ja kaaslaste tööde vaatlus, nendest rääkimine, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse.

Tehnikad, materjalid ja tehnoloogiad

Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Voltimine

Maal. Maalimine kattevärvidega, maalimine spontaanselt ja läbimõeldumalt. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine guaššide, kriidi ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliiatsitega.

Kollaaž

Graafika

Joonistamine pliiatsitega ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine mustrite loomiseks.

Trükkimine: natuuri-, papi - ja materjaltrükk guaššiga või temperaga.

2.KLASS 70 tundi

Õpitulemused

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning õpib vaatama ja hindama kunstiteoseid, kujundab kunstimaitset.
- 5) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 6) Omandab teadmisi kunstiliikidest ja –ajaloost.
- 7) Arendab oma vaatlusoskust, kompimismeelt, kujundilist ja ruumilist mõtlemist, kujutlusvõimet, loovust, fantaasiat.

Õppesisu

Kujutamine ja väljendamine

Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste vaatlemine ja omal viisil kujutamine loomingulistes töödes.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni ja perspektiiviõpetus

Värvide segamine, helestamine, tumestamine. Kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted. Rütmide loomine pinnal, ruumis, muster. Mosaiik.

Disain

Oma lähima ümbruse kujundamine tähtpäevaks (ruum, pidulaud). Otstarbe, materjali, tehnoloogia ja välimuse arvestamine meisterdamisel.

Kunstivestlused

Kodukoha kunst. Kunstiteoste kirjeldamine ning oma eelistuste põhjendamine. Loomingu autorlus.

Tehnikad, materjalid ja tehnoloogiad

Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Voltimine.

Maal. Maalimine kattevärvidega, maalimine spontaanselt ja läbimõeldumalt. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine guašside, kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi- ja viltpliatsitega. Kollaaž.

Graafika. Joonistamine värvi ja viltpliatsitega. Punkti ja joone kasutamine mustrite loomiseks. Trükkimine natuuri-, papi- ja materjalitrükk guašši või temperaga.

3. KLASS 70 tundi

Õpitulemused

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning õpib vaatama ja hindama kunstiteoseid, kujundab kunstimaitset, arutleb kunsti üle kasutades õpitud ainemõisteid.
- 5) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 6) Omandab teadmisi kunstiliikidest ja –ajaloost.
- 7) Arendab oma vaatlusoskust, kompimismeelt, kujundilist ja ruumilist mõtlemist, kujutlusvõimet, loovust, fantaasiat.

Õppesisu

Kujutamine ja väljendamine

Elusolendite kujutamine iseloomulikus asendis, paigal ja liikumises temaatilistes töödes. Esemete kujutamine.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni-, ja perspektiiviõpetus.

Põhivärvid ja nende segamisel saadavad teise astme värvid. Vaba rütm, pildielementide rühmitamine.

Disain

Kujunduskunst, kunstniku roll esemete kujundamisel (raamat, kostüümid, lavakujundus).

Kunstivestlused

Kunstiliigid: arhitektuur, skulptuur, maal. Kunstide seosed. Rahvakunst.

Tehnikad-, materjalid ja tehnoloogiad

Skulptuur. Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Erinevate tekstuuride loomine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Voltimine.

Maal. Maalimine kattevärvidega, maalimine spontaanselt ja läbimõeldumalt. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine guašside, kriidi- ja õlipastellidega. Töötamine värvi – ja viltpliatsitega.

Punkti ja joone kasutamine mustrite loomiseks. Trükkimine: natuuri-, papi-, ja materjalitrükk guašši või temperaga.

II kooliaste

Õppesisu

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.

Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.

Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eesti ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs.

Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Õppetegevus

1. Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö.
2. Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.
3. Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.
4. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja katsetamine.
5. Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.
6. Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.
7. Muuseumide, kunstiürituste, nüüdiskunsti näituste külastamine.

4. KLASS 35 tundi

Kujutamine ja väljendamine

Inimese kujutamine erinevas elu- ja töökeskkonnas.

Objektide kujutamine vaatluse ja võrdlemise põhjal, lapse jaoks oluliste visuaalsete tunnuste järgi.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.

Ühe värvi erinevad toonid.

Piiratud arvu värvidega maalimine.

Kompositsiooni tasakaal, tervik. Pildi dominant.

Plaanilisus pildi pinnal.

Disain.

Kombinatorika tasapinnal, ornament (sh rahvuslik).

Keskkonna kujunduse seos otstarbega (oma tuba, klassiruum jne).

Kunstivestlused.

Kunsti väljendusvahendid (punkt, joon, pind, värv, vorm jne).
Eesti rahvakunst.

Tehnikad, materjalid, tehnoloogiad.

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest. Keraamika.
Reljeef.

Maal.

Maalimine kattevärvide ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliatsitega.
Kollaaz värvipaberist ja makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt-, ja pastapliatsiga. Graafikatehnikad ; kõrgtrükk ja lametrükk.

5. KLASS 35 tundi

Kujutamine ja väljendamine.

Täisfiguuri ja näo proportsioonid.

Pildilise info , näidiste ja eeskujude leidmine ja kasutamine loominguliselt.

Esemete kujutamine vaatluse järgi, arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.

Kolmanda astme värvide saamine esimese ja teise astme värvide segamise teel.

Sümmeetria ja asümmeetria.

Erinevad kompositsioonilised lahendused kavanditena.

Pöördkehade kujutamine ruumiliselt.

Disain.

Kombinatorika ruumis (moodul, pinnalaotus)

Koomiks (kaader, film).

Kunstivestlused

Pärimuskultuur.

Massi- ja kommerts-kultuur.

Kunstimälestiste kaitse.

Kunstimuuseumide ja galeriide funktsioonid.

Tehnikad, materjalid ja tehnoloogiad

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest. Keraamika.
Reljeef.

Maal. Maalimine kattevärvide ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliatsitega. Kollaaz värvipaberitest ja makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad; kõrg- ja lametrükk.

6. KLASS 35 tundi

Kujutamine ja väljendamine

Figuraalne kompositsioon.

Inimeste eripära (rass, vanus, rahvus) kujutamine lihtsustatult.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

Koloriit (soe, külm). Varju tekkimine, langev vari.

Dünaamiline ja staatiline kompositsioon.

Piiratud ja piiramata pinnad.

Kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt.

Disain

Raamatukujundus (kaanekujundus, initsiaal, vinjett, illustratsioon)

Pakend, ümbris (pinnalaotus, kiri, värvilahendus)

Kirja kujundamine (jooniskiri, fantaasiakiri).

Kunstivestlused

Kunstiliikide (arhitektuur,skulptuur, maal, graafika, disain) iseloomustus.

Kunstimõisteid (originaal, koopia, võltsing, reproduktsioon).

Tehnikad, materjalid ja tehnoloogiad.

Skulptuur. Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest. Keraamika. Reljeef.

Maal. Maalimine kattevärvide ja akvarellidega. Tööd kriidi- ja õlipastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega.Kollaaž värvipaberitest ja makulatuurist.

Graafika. Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliiatsiga. Graafikatehnikad; kõrg- ja lametrükk.

II KOOLIASTME ÕPITULEMUSED

6.klassi lõpetaja:

Kujutamine ja väljendamine

- Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurussuhteid.
- Kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte ,arvestades nende kuju, suurussuhteid ja paiknemist üksteise suhtes
- arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel.
- Kujutab inimest erinevates asendites ja tegevuses.
- Leiab vaatluse ja võrdluse teel inimese vanust, rassi, rahvust, erinevaid ameteid kõige enam iseloomustavad tunnused ja kasutab neid temaatilistes kompositsioonides.

- Leiab asjakohast pildilist infot, näidiseid, eeskujusid ning kasutab neid loominguliselt oma töös.

Värvi-, vormi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus

- Segab ja kasutab maalimisel iga värvi suurt hulka erinevaid toone.
- Saab kolmanda astme värvid esimese ja teise astme värvide segamise teel.
- Kasutab maalimisel piiratud värvivalikut.
- Kirjeldab pildi koloriiti, eristab sooja ja külma koloriiti.
- Selgitab varju tekkimise põhimõtet.
- Saavutab kompositsiooni tasakaalu, terviku.
- Määrab pildi dominandi, loob selle teadlikult oma töödes.
- Eristab staatilist ja dünaamilist kompositsiooni
- Eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme ja kompositsioone.
- Eristab piiratud ja piiramata pinda.
- Katsetab eeltööna erinevaid kompositsioonilisi lahendusi.
- Eristab pildil esi-, kesk- ja tagaplaani, kasutab seda teadlikult oma teoses.

Disain

- Kujundab oma lähemat ümbrust lähtudes otstarbest.
- Selgitab inimese tegevuse osa ja vastutust keskkonna esteetilisest ilmes.
- Kasutab moodulit kombinatoorika algelemendina.
- Kujundab ornamenti ja nimetab selle traditsioonilisi ja kaasaegseid kasutusvõimalusi.
- Analüüsib trükise kujunduse osi ja terviklahendust.
- Analüüsib koomiksi ja filmi vahelisi seoseid.

Vestlused kunstist

- Iseloomustab kunstiilike ja nende väljendusvahendeid.
- Eristab maalikunsti zane.
- Toob kunstiteost kirjeldades esile nii sisulisi kui vormilisi elemente.
- Selgitab originaali, koopia ja reproduktsiooni erinevust.
- Kirjeldab Eesti rahvakunstile iseloomulikke jooni.
- Jälgib, et oma tegevusega ei kahjusta kultuuriväärtusi.

Tehnikad, materjalid, tehnoloogiad

- Kasutab paindlikult, ka omavahel kombineeritult, erinevaid tehnikaid ja materjale.
- eristab mahulist vormi tasapinnalisest vormist.
- Selgitab graafika kuitrükikunsti olemust.
- kasutab tehnilisi abivahendeid vastavalt vajadusele ja võimalustele.

II kooliastme õpitulemused

II kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

6. klassi lõpetaja:

1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;

- 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
- 3) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 4) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes;
- 5) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust;
- 6) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 7) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.